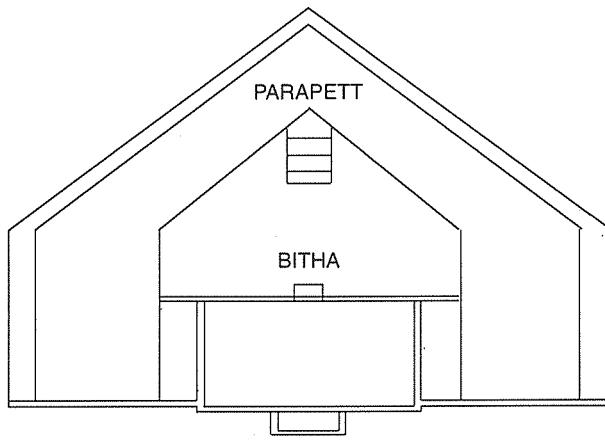

It-Trunciera ta' Baħar iċ-Ċagħaq

Meta l-Kavallieri gew Malta fl-1530 mill-ewwel ġasbu għad-difiża tal-gżejjer tagħna. Għall-ewwel bdew isahħu l-fortifikazzjonijiet ta' Sant' Anglu u l-Birgu u l-kumplament ta' madwar il-Port il-kbir biex b'hekk ikunu lesti għal kull ħbit li seta' jinqala', kif fil-fatt ġara meta t-Torok ġabtu għal Malta fl-Assedju l-kbir tas-sena 1565 u flimkien mal-qlubija rebbhu lil Malta kontra l-Assedju l-kavallieri saħħuha bi swar qawwija għal kull assalt li seta'

Peress li minn żmien għal xtutna u jisirqu kull ma Maltin bħala lsiera, kull mezz biex isahħu għal kull ħbit.

PJANTA TAT-TRUNCIERA - 1658

żmien dawk il-fortifikazzjonijiet tal-kavallieri u l-Maltin li l-qawwa Musulmana. Wara bnew il-Belt Valletta u madwarha biex tkun ta' saħħa jinqalá.

żmien it-torok baqgħu jiġu fi jsibu u jkaxkru magħhom lil il-kavallieri kellhom jagħmlu certu postijiet li kieni esposti

Fit-Tramuntana ta' Malta, il-Baħar, kellhom jiġu mibnija kemm torrijiet kif ukoll truncieri biex b'hekk tkun tista' tinżamm l-għasssa lejl u nhar. Il-Gran Mastru *De Redin* bema' tlettix il-torri madwar il-kosta ta' Malta biex ikunu ta' ġarsien għal dawk l-inħawi. Fost it-truncieri li nbnew insibu dik li tinsab f'Baħar iċ-Ċagħaq li hemm f'nofs il-bajja ta' dak il-post.

fejn l-art tmiss ma' wiċċi

Din it-trunciera għiet mibnija fi żmien il-Gran Mastru *Alof De Wignacourt* fl-1658 u kienet qawwija biżżejjed biex tħares lil dawk l-inħawi. Din it-trunciera għandha forma ta' bini b'ħames kantunieri u b'sular wieħed.

Fuq in-naħha ta' quddiem hemm kamra kbira kif tidħol mill-bieb tal-faċċata, filwaqt li mal-ġnub hemm xi kmamar żgħar. Fuq in-naħha ta' wara kien hemm parapett mibni b'haġgar kbir fejn kien ikun hemm il-kanuni li kieni jħarsu lejn in-naħha tal-baħar lesti għal kull attakk ta'l-ġħadu. Il-kmamar li semmejna kieni jkunu wżati sew biex jinżammu l-armi u munizjoni għal kanuni kif ukoll għall-mistrieħ tal-ġħassiesa.

Matul iż-żminijiet saru xi tibdiliet fl-istruttura tal-bini iżda fortunatament għadha fi stat tajjeb ġafna peress li min kien jieħu ġsiebha żammha fi stat tajjeb. Illum, din it-trunciera qiegħdha tintuża bħal hanut tax-xorb peress li tinsab f'posta centrali fil-bajja sabiħa ta' Baħar iċ-Ċagħaq. Nisperaw li din it-trunciera tkompli taqdi lil kull min južaha u tibqa' tiġi konservata tajjeb għaliex hija wirt storiku ta' l-imghoddi.

Lino Wettinger
30-6-1997